

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3. Vtrum laicus possit sacramentum baptismi conferre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

AD TERTIVM dicendum, qd (sicut supra dictum est) sacramentum baptismi est potissimum necessitate: sed quantum ad perfectionem, sunt quedam alia potiora, quae episcopis referuntur.

ARTICVLVS IIII.

Utrum laicus possit baptizare.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod laicus baptizare non possit. Baptizare enim (sicut dictum est) proprie pertinet ad ordinem sacerdotalem: sed ea quae sunt ordinis, non possunt committi non habenti ordinem, ergo videtur quod laicus, qui non habet ordinem, baptizare non possit.

¶ 2. Praet. Maius est baptizare, quam alia sacramentalia baptismi perficere: sicut catechizare, & exorcizare, & aquam baptismalem benedicere: sed haec non possunt fieri a laicis, sed solum a sacerdotibus, ergo videtur, quod multo minus laici possint baptizare.

¶ 3. Praet. Sicut baptismus est sacramentum necessitatis, ita & poenitentia: sed laicus non potest absolueri in foro poenitentiali: ergo neque potest baptizare.

SED CONTRA est, quod Gelasius Papa & Isidorus. dicunt, quod baptizare necessitate imminente, laici Christianis plerumque conceditur.

RESPON. Dicendum, quod ad misericordiam eius, qui vult omnes homines salvos fieri, pertinet, ut in his quae sunt de necessitate salutis, homo de facili remedium inueniat. Inter omnia autem sacramenta maxime necessitatis est baptismus, qui est regeneratio hominis in vitam spirituale: quia pueris aliter omnino subueniri non potest, & adulti non possunt aliter quam per baptismum plenam remissionem consequi, & quantum ad culpam, & quantum ad poenam. Et ideo ut homo circa remedium tam necessarium defectum pati non possit, institutum est, ut materia baptismi sit communis, scilicet aqua, quae a quolibet de facili haberi potest, & minister baptismi etiam si sit quicumque non ordinatus, ne propter defectum baptismi, homo salutis suae dispendium patiatur.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod baptizare pertinet ad ordinem sacerdotalem, secundum quandam conuenientiam, & solennitatem: non autem hoc est de necessitate sacramenti: unde etiam si extra necessitatis articulum laicus baptizet, peccat quidem: tamen sacramentum baptismi confert, nec est rebaptizandus ille, qui sic est baptizatus.

AD SECUNDVM dicendum, quod illa sacramentalia baptismi pertinent ad solennitatem: non autem ad necessitatem baptismi. Et ideo fieri non debent nec possunt a laico, sed solum a sacerdote, cuius est solenniter baptizare.

AD TERTIVM dicendum, quod (sicut supra dictum est) poenitentia non est tanta necessitatis sicut baptismus: potest enim per contritionem (suppleri defectus sacerdotalis absolutionis, que non liberat a tota poena: nec etiam pueris adhibetur, & ideo non est simile de baptismo, cuius effectus per nihil aliud suppleri potest.

ARTICVLVS IIII.

Utrum mulier possit baptizare.

AD QVARTVM sic procedit. Videtur, quod mulier non possit baptizare. Legitur in Car-

thaginesi concilio, quod mulier quamuis docta & sancta, viros in conuentu docere uel aliquos baptizare non praesumat: sed nullo modo licet mulieri docere in conuentu, secundum illud 1. Corin. 14. Turpe est mulieri, in ecclesia loqui, ergo uidetur quod nec etiam aliquo modo mulieri liceat baptizare.

¶ 2. Praeterea, baptizare pertinet ad officium prelationis: unde a sacerdotibus habentibus, curam animarum debet accipi baptismus: sed hoc non potest competere mulieri, secundum illud 1. Timo. 2. Docere mulieri non permitto, nec dominari in uirum, sed subditam esse ergo mulier baptizare non potest.

¶ 3. Praet. In spiritali regeneratione uidetur aqua habere locum mater ueri (ut Aug. dicit super illud Io. 3. Numquid homo potest in uentrem matris suae iterato introire, & renasci) ille autem qui baptizat, uidetur magis habere patris officium: sed hoc non competit mulieri, ergo mulier baptizare non potest.

SED CONTRA est, quod Urbanus Papa dicit, & habetur in Decretis 1. 30. q. 3. Super quibus consuluit nos tua dilectio, hoc uidetur nobis hac sententia respondendum, ut baptismus sit, si instante necessitate femina puerum in nomine sanctae Trinitatis baptizauerit.

RESPON. Dicendum, quod Christus est qui principaliter baptizat, secundum illud Io. 1. Super quem uidetis Spiritum descendentem & manentem, hic est qui baptizat. Dicit autem Col. 3. q. in Christo non est masculus & femina: & ideo sicut masculus laicus potest baptizare quasi minister Christi, ita etiam & femina. Quia tamen caput mulieris est uir, & caput uiri est Christus (ut dicitur 1. Cor. 11.) non debet mulier baptizare, si ad sit eopria uiri: sicut ne laicus praesente clerico, nec clericus praesente sacerdote, qui tamen potest baptizare praesente episcopo, eo quod hoc pertinet ad officium sacerdotis.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut mulieri non permittitur publice docere, potest tamen priuata doctrina uel monitione, aliquem instruere, ita non permittitur ei publice & solenniter baptizare, sed tamen potest baptizare in necessitatis articulo.

AD SECUNDVM dicendum, quod quoniam baptismus solenniter & ordinarie celebratur, debet aliquis sacramenti baptismi suscipere a presbytero curam animarum

prizare extra necessitate casum eo modo, quo in necessitate casu licet, sit peccatum mortale. Verbi gratia, si laicus extra casum necessitatis baptizaret, aut si non baptizaret duo simul dicendo, ego baptizo uos (quod in casu necessitatis licitum dicitur) & sic de aliis similibus ecclesiae ordinationibus, erga baptismum, non tenentur, ratio dicitur, quia auctor hoc tractans in calce cor. 2. articuli quoniam dicit, quod grauius peccat uterque scilicet baptizans, & baptizatus, & per hoc impeditur baptismi effectus, licet non tollatur sacramentum. Vbi apparet ipsum sentire, quod est peccatum mortale, quoniam baptismi effectus non impeditur, nisi per peccatum mortale. Ad huius euidentiam, scito Scottom in quarto sententia distincti. 6. sonare, quod baptizans plures si byterio non extra articulum necessitatis, dicendo ego baptizo uos, peccat mortaliter, quia non seruatur forma imposita sibi ab ecclesia: si tamen diligenter perfectum fuerit, & distinctum, peccatum mortale dupliciter hic inueniri potest, aut licet eundem se (hoc est ex suo genere) aut ex ecclesiae precepto, cum mutationes, aut omissiones humilissimi non constituent actum sacrilegium secundum se (quod ex eo patet, quod si actus esset secundum se sacrilegus, in nulla necessitate esset licitus, restat ut aliunde peccatum hoc sit mortale, si mortale est. Ex triplici autem capite hoc dici potest: uel ex inobedientia: & sic ad hoc, q. esset mortale, exigere contemptus: uel ex praesumptione, puta quia laicus praesumat actum sacerdotis, uel ex modo institutionis ecclesiae, puta quia ritus talis seruatur, & quasi necessarius, sicut sacra uestes exiguntur in consecratione eucharistiae. Ex quo apparet, quod solenniter baptizans

q. 65. ar. 3. ad 4.

2. 2. q. 100. a. 2. ad primu. & 4. dist. 5. q. 2. ar. 1. q. 1. & 3. dist. 6. q. 3. art. 3. q. 2. & 3. ar. praeced.

In locis citatis ar. praeced. in vtroq; ar. g. sed contra.

Alias communissima.

D. 320. & 391. q. 95. ar. 3. & 4.

Sup. ar. 1. & 10. in ibidem inducis.

¶ Super quibus sexagesimo septimo articulo, quartum et quintum.

¶ In articulis quarto & quinto dubium occurrit commune multis articulis, An